

A nép játékszenvedélye.

— Levél a szerkesztőhöz. —

A kinek tizenöt-husz darab kétfilléres jön össze a tárcájában, szedje elő ezeket a mai forgalomban legkisebb pénzdarabokat s vizsgálja sorra mindeniknek alakváltozásait. Folytassa ezt a vizsgálódást többször egymásután. Arra a meglepő tapasztalatra fog jutni, hogy e pénzdarabkáknak átlag minden ötödike nem ép, össze van kalapálva. Az értéket jelző szám és a cimer sérült, a pénzdarab egyik lapja (rendesen a számjelzéses) homoru, a másik oldala pedig domboru.

Ugyan kinek telhetik benne kedve, hogy a Budapesten forgó két filléresnek minden ötödikét így megnyomorítsa? A ki figyelemmel szokta kísérni, mi történik az utcán, csakhamar rájön az aprópénz alakváltozásának titkára. Ezeket a megnyomorított „vas“-akat az utcákon pénzzel játszó, kamaszó fiúk játék közben kalapálják össze. A játéku ismeretes. Összeállanak négyen-hatan egy bandába. Egy-egy két fillérest dobnak a fal tövéhez. A kié legközelebb esik a célhoz, az az első, a kinek jussa a pénzdarabokat összeszedni, ugyanegy félével fölfelé egymásra rakni és „ütni“. Az ütés pedig abból áll, hogy egy erre a célra készített kerek vasdarabbal ráüt a pénzcsomóra. A hány pénzdarab az ütés folytán megfordul, annyi az ő nyeresége. Utána a második folytatja az ütést, a mely mindaddig tart, míg a „vasak“ mind elnyerődnek. Ezekről az ütésektől veszi el eredeti alakját a budapesti két filléreseknek minden ötödike.

Ime a köznép játékszenvedelmének egyik alapja. S ezt a nemes sportot ezek a *csibészek*-nek tisztelt fickók épp olyan szabadon üzik az utcákon, akár csak az urak a Nemzeti Kaszinóban. Nem törődik velük senki. Nem veszi észre az ő *ártatlan* mulatságukat senki. Hiszen csak krajcárba megy a játék. Pár krajcárt nyerni vagy veszteni semmiség. Igazi gyerekjáték. Ki törődik azzal, *honnét* veszi az a kamasz fiú, az így eljátszott néhány krajcárt; ki gondol rá, micsoda végzetes következményei lehetnek a fiú növekvő játékszenvedelmének? Senki. Még maguk a legközvetlenebbül érdekelt hozzátartozók sem gondolnak rá. Pedig érdemes volna foglalkozni ezzel a dologgal; mert nem olyan kicsi, mint a minőnek látszik.

Azok a „vas“-ba játszó gyermekek jó részt az elemi iskolából kivénült, de még inasnak gyöngé fiúk közül valók. Más részük immár kitanult „*csibész*“, a kik apró-cseprő alkalmi munkákkal, de még inkább alkalmi lopogatásokkal tartják fenn magukat. Milyen mételyező hatással vannak ezek a fickók a megfelelő játéktekerek és a házinevelés hiánya miatt az utcákra szoruló apróbb gyermekek ezreire, erre nézve nagyon sok szülőnek van szomorú tapasztalata Budapesten.

De ez alkalommal tulajdonképpen nem erről van szó. A köznép utcára szorult, vagy vetett e fiainak említett játéka

ezuttal csak mint a játékszenvedelem tényezője jó figyelembe. Ezek a fiuk részben elzüllenek, részben pedig mint munkások keresik meg később a kenyerüket. A munka terére magukkal viszik a játékszenvedelmüket s megmételtyezik velük érintkező gyöngébb akaratu munkástársaikat. A nép játékszenvedelme ezen a csatornán is bő táplálékhoz jut. Csoda-e, hogy a nép között (a városi népre gondolok) a játékszenvedély épp ugy elterjed, mint az urak között s hatása még rombolóbb, mint az uraknál?

A nép egyszerű fiai kártyáznak, pénzre kugliznak és — sportolnak. Tessék csak, különösen szombat este, végignézni az ugynevezett népvendéglőket, népkávéházakat. A játékszenvedelem elharapódzásának megdöbentő példáját fogja találni a figyelő mindenféle. Családapák, a kiket otthon éhes feleség és gyermek vár a heti keresettel, eljátszszak utolsó filléreiket! Hogy micsoda baj, mekkora szerencsétlenség az ilyen veszteség, azt csak azok tudják fölfogni, a kinek volt alkalmuk figyelemmel kísérni az ilyen eseteket. Ha egy munkásember elveszti a hetikeresetét, az végzetesebb csapás a családra, mint egy másfél milliós veszteség a lengyel grófra; mert ez az ő nagy vesztesége miatt nem kénytelen koplalni.

A nép játékszenvedelmének korlátozása érdekében tehát tenni kellene valamit. Üldözni kellene a csábitást, gátolni kellene a szenvedelem kifejlését. Ezen az uton azonban nagy eredményt elérni nem lehet. Foglalkoztatni kell a nép nemesebb ösztöneit, ha azt akarjuk, hogy a nemtelen ösztönök erőt ne vegyenek rajta.